

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMŲINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMŲINYS

2003 m. spalio 23 d.

Nr. 43 (572)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Pagerbtas Antano Kučingio atminimas

Spalio 10 dieną Kauno įgulos karininkų ramovėje buvo surengtas minėjimas-koncertas Antano Kučingio – nepriklausomos Lietuvos kariuomenės majoro, operos solisto, buvusio politinio kalinio – 20-ųjų mirties metinių proga. Prie uždegtos žvakės tylos minute iškiliosios asmenybės atminimą pagerbti susirinkusiuosius pakvietė renginio vedėjas Kauno įgulos karininkų ramovės viršininkas mjr. Gediminas Reutas. Iškilmėse dalyvavo A. Kučingio artimieji: dukra Rasa Šleiniene, sūnus Algimantas, vaikaitė doc. Jūratė Šleinytė, svečiai: krašto apsaugos ministro patarėjas ats. plk. D. Skučas, VRM vidaus tarnybos 1-ojo pulko plk. lt. A. Jurevičius, LPKTS valdybos pirm. dim. kpt. A. Lukša, Vytauto Didžiojo karo muziejaus atstovas A. Markūnas, Prienų r. meras A. Gustaitis, Veiverių seniūnas V. Ramanauskas, Veiverių Šv. Liudviko bažnyčios klebonas K. Skučas, Kauno visuome-

nė. M. ir K. Petrauskų lietuvių muzikos muziejaus muziejininkė V. Bingelienė surengė parodą ir nuosekliai priminė Antano Kučingio nueitą gyvenimo kelią, kūrybinę veiklą, asmenybės bruožus.

Antanas Kučingis gimė 1899 m. spalio 18 d. Prienų r., Veiveriuose. Mokydamasis Veiverių mokytojų seminarijoje dainavo chore. Čia ir išryškėjo šio jauno žmogaus

talentas – gebėjimas dainuoti sodriu, gražaus tembro balsu. 1920 m. Antanas Kučingis baigė Lietuvos karo mokyklą Kaune, buvo paskirtas į Alytų. Tarnaudamas kariuomenėje valstybinių švenčių progomis rengė koncertus, dainavo lietuvių liaudies dainas pritardamas kanklėmis. 1922 m. Antanas Kučingis perkeltas į Kauną, į Kariuomenės generalinio štabo Ka-

ro topografijos skyrių topografu. Sukūrė šeimą. Dažnai lankėsi Valstybės teatre, domėjosi opera. 1923–1927 m. jaunasis karininkas mokėsi Kauno muzikos mokykloje, A. Kutkaus dainavimo klasėje. Jau 1924 m. Kipro Petrausko paskatintas debiutavo P. Čaikovskio operoje "Eugenijus Oneginas" – sukūrė Gremino vaidmenį.

(keliami į 4 psl.)

Minėjimo-koncerto dalyviai Kauno įgulos karininkų ramovėje. Sėdi šeštas iš kairės A. Kučingio sūnus Algimantas ir dukra Rasa Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Ar sulauks teisingumo buvęs tremtinys Jasinskas po mirties?

Tęsinys.
Pradžia Nr. 42

Jasinskai ne pretendentai, bet savininkai

Beje, specialiajame įstatyme tokie piliečiai kaip Jasinskai vadinami ne pretendetais, o savininkais. Štai kas rašoma Nuosavybės teisių atkūrimo įstatymo pirmame straipsnyje: "Savininkas – asmuo, kurio nekilnojamasis turtas pagal TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas ir kuriam pagal šį įstatymą atkuriamas nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą." Tarptautinių žodžių žodyne paaiškinta, kad žodis "pretendentas" – tai konkurentas arba asmuo, reiškiantis pretenzijas į ką nors.

Pavyzdžiui, žodžiu pretendentas gali būti apibūdin-

tas kiekvienas iš daugelio bėgikas, siekiantis atbėgti pirmas, ar kiekvienas valdininkas, siekiantis tapti ministru. Taigi Vyriausiojo administracinio teismo kolegija, tiesmukiškai pavartodama žodį "pretendentai", akivaizdžiai parodė, kad nepaiso įstatymo ir savaip traktuoja Jasinskų teisinį statusą. Bet jeigu taip elgiasi teisingumą vykdan tieji teismai, tai Jasinskų nuosavybės teisės pagal įstatymą nors ir nepanaikintos, gali būti valdžios institucijų niekuomet ir neatkurtos. Pretendentas nuosavybės teisių atkūrimo finišo gali ir nepasiekti, jeigu bus daromos tokios neteisingumo kliūtys ir ilginama distancija. Taip, deja, jau ir atsitiko su savininko sūnumi Leonu, kurį po mirties šioje distancijoje pakeitė žmona ir sūnus.

(keliami į 5 psl.)

Prezidentas paragintas vetuoti įstatymą dėl signatarų rentų

Praejusį antradienį skandalingai priimtas įstatymas dėl signatarų rentų dar gali būti nepriimtas, jei jį vetuotų Prezidentas, o Seimo valdančioji dauguma, gavusi daugiau laiko pamąstyti, nutartų Prezidento veto neatmesti.

Grupė parlamentarų jau paprašė Prezidentą Rolandą Paksą vetuoti Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų statuso įstatymą, suteikiantį teisę signatarams ir jų artimiesiems gauti nemažą valstybinę rentą.

"Esame įsitikinę, jog šio įstatymo nuostatos, įpareigojančios mokėti išskirtinę rentą grupei asmenų, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam socialinio teisingumo principui, neleidžiančiam teikti jokių išskirtinių privilegijų", - rašoma parlamentarų kreipimesi.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Kreipimąsi pasirašė parlamentarai socialliberalas Rolandas Pavilionis, liberalcentristai Gintaras Šileikis, Algis Kašėta, Jonas Čekuolis, Juozas Matulevičius, krikdemas Petras Gražulis, socialliberalas Vasilijus Fiodorovas.

"Šios įstatymo nuostatos prieštarauja Sąjūdžio ir pačių signatarų prieš 13 metų deklaruotam išpareigojimui nesitaikyti su jokiais valdžios privilegijomis, o šandien dar labiau pakerta žmonių pasitikėjimą Seimu ir valdžia, sukuria precedentą ir ateityje iškreiptai suprasti demokratiją ir Konstituciją", - pažymi jie.

Šiais metais minint 15-ąsias Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo metines prisiminta, jog tuomet buvo deklaruotas siekis panaikinti privilegijas valdininkams ir nomenklaturą. Suvažiavimas savo priimtoje rezoliucijoje pareiškė,

(keliami į 3 psl.)

Aktualijos

■ Parlamentarų ir jų padėjėjų komandiruotės bei kelionės per pastaruosius 9 mėnesius Seimo kanceliarijai atsiėjo apie 1,6 milijono litų.

■ Lietuvoje viešėjęs Rumunijos atstovas integracijos, bendradarbiavimo ir plėtros klausimais princas R. de Hohencolernas Veringenas su krašto apsaugos ministru L. Linkevičiumi aptarė sėkmingai plėtojamus tarpusavio karinius ryšius, ginkluotųjų pajėgų reformas, karinės diplomatijos reikšmę dabartinėje visuomenėje.

■ Seimas nepatvirtino antrai kadencijai Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nariais V. Andriulio ir A. Dziegoraičio kandidatūrų. Tėvynės sąjungos pirmininko A. Kubiliaus nuomone, "tai pats gėdingiausias šio Seimo balsavimas, kuris parodė, kad nereikalinga principinga komisija, kuri nagrinėtų paties Seimo ir Vyriausybės neškaidrius reikalus."

■ Socialdemokratų partijos Etikos komisija nenustatė, kad "keturiais komunarais" pavadinti jų partijos nariai, Baltarusijoje aukštinę A. Lukašenkos režimą ir nesugebėję rasti jokių Lietuvos pasiekimų, pažeidė partijos statutą. Tėvynės sąjungos pirmininkas A. Kubilius į tai reagoavo taip: "Garsūs socialdemokratų vadų pažadai įvertinti "keturių komunarų" elgesį išsikvėpė. Tai reiškia, kad šiuo metu Lietuvą valdanti partija tyliai pritarė minčiai, jog A. Lukašenka Baltarusijoje tvarkosi geriau nei A. Brazauskas Lietuvoje. Galbūt tai patinka kolūkių laikų nostalgija gyvenantiems rinkėjams, tačiau ši dviprasmiška laikysena nedaro garbės mūsų valdžiai."

■ Popiežius Jonas Paulius II užbaigdamas savo popiežiaus 25-osioms metinėms skirtų renginių savaitę surengė iškilmingą ceremoniją, kurios metu į Kardinolų kolegiją, rinkiančią jo įpėdinį, paskyrė 31 naują "Bažnyčios princa".

■ Vatikane vykusioje ceremonijoje popiežius Jonas Paulius II palaimintąją paskelbė Motiną Teresę. Tai vienuolę dar labiau priartino prie Romos Katalikų Bažnyčios šventųjų.

Kunigas, kuriam atliko "išpažintį" Seimo nariai ("keturi komunariai")

Smogikas klebonauja Baltarusijoje

Jeigu kada nors teks važiuoti į Baltarusiją ir lankytis Mosaro kaime (Vitebsko sr., Gluboksko r.), būtinai išgirsite gražių atsiliepimų apie čia klebonaujantį lietuvių Juozą Bulką. Kleboną J.Bulką baltarusiai ir rusai tarsi susitarę vadina "šventu žmogumi". Tačiau su pačiu klebonu, jeigu tikrai esate iš Lietuvos, bus sunku pasišneketi. Mosaro kaimo gyventojai atkakliai tvirtins: klebonėlis šiuo metu negali priimti, nes ilsisi, išvykęs, serga ir t.t. Sugalvoti priežastį, kodėl nepaigeidauji susitikti su žmogumi, nėra labai sunku.

Bet kodėl Vitebsko srityje itin gerbiamas klebonas J.Bulka turėtų vengti savo tautiečių iš Lietuvos? Nutautėjo? Bijo, kad prorusiška, prokomunistiška Baltarusijos valdžia ims prikaišioti, kam palaiko ryšius su "nacionalistais iš Lietuvos"? O gal baiminasi, kad Baltarusijos KGB vieną gražią dieną išsiųskins, jog Vitebsko srities katalikų parapijos klebonas lietuvis pokario metais priklausė partizanams ir Lietuvoje kovojo prieš sovietinius aktyvistus?

Promaskvietiška Baltarusijos valdžia šiuo atveju niekuo dėta. Ji, be abejo, puikiai žino, kad J.Bulka partizanams priklausė vos keletą metų - ilgiausiai iki 1950 metų kovo mėnesio pabaigos. Baltarusijos KGB, jeigu tik domėjosi (o nesidomėti ji negalėjo), taip pat puikiai žino, kad nuo 1950 metų pavasario J.Bulka jau ištikimai dirbo sovietų valdžiai - tapo agentu-smogiku, be jokio gailėsčio ir sąžinės graužaties pardavinėjusiu buvusius ginklo draugus. Beje, J.Bulkai likimas lėmė tapti pačiu produktyviausiu išdaviku visoje Lietuvoje: sovietų saugumas suėmė net 65 Lietuvos patriotus. Vieni partizanai, pasidarbavus J.Bulkai, buvo nužudyti bunkeriuose, prie bunkerių, kiti išgabenti į KGB kalėjimą Vilniuje ir ten nukankinti, tretį žuvo lageriuose, tremtyje arba neišlaikę kankinimų patys tapo agentais-smogikais. Lietuvoje joks kitas agentas-smogikas - nei Jonas Kimštas, nei Bronius Kalytis, nei Jonas Dabulevičius - nesunaikino tiek slėptuvių, tiek archyvų, nesuėmė tiek partizanų vadų kiek J.Bulka, kai kuriuose rusų

kalba rašytuose dokumentuose dar vadinamas Bulika. Įdomu dar ir tai, kad Lietuvos ypatingojo archyvo saugyklose yra išlikę labai daug J.Bulką kompromituojančios medžiagos. Apie jokių kitą agentą ar sribą tiek medžiagos nėra išlikę.

Taigi J.Bulka tikrai nebijo nei Rusijos specialiųjų tarnybų, nei Baltarusijos KGB. Jis labiausiai bijo savų - žmonių iš Ripaičių, Saldutiškio, Kirdeikių, Gražių, Utenos, Anykščių, Molėtų. Tapęs agentu-smogiku profesionalu, jis siautėjo būtent šiuose kraštuose.

J.Bulka bijo pažvelgti į akis Paulinai Gaidelytei iš Saldutiškio, nes pražudė jos brolių. Nenorėtų susitikti Bilio Juodzevičiaus, Utenos kraštotyros muziejaus direktoriaus. Apie 1970-uosius metus jis B.Juodzevičiui grąsinęs dėl jo patriotinės kraštotyrinės veiklos. J.Bulka kalbas ir dėl mokytojo partizano Antano Eglinsko žūties, todėl nenorėtų akis į akį susidurti su Eglinsko giminėmis, artimaisiais. Senieji kirdeikiškiai prisimena, kaip J.Bulka sovietiniais metais buvo pasišovęs kaimiškoje troboje įrengti poeto, aušrininko, kunigo, lietuviybės puoselėtojo Silvestro Gimžausko muziejų bei poilsio kambarį kunigams. Manote, J.Bulkai rūpėjo S.Gimžausko atminimo įamžinimas, turiningas kunigų poilsis? Tuometinis vykdymo komiteto pirmininkas, laimė, pasipriešino J.Bulkos užmačioms. Pirmininkas, matyt, įtarė ar nujautė, kad šis nemalonus žmogaus išpūdį keliantis vyras tetrokšta šnipinėti - išsiaiškinti, kas gi šiuose kraštuose platina "Lietuvos Bažnyčios Kroniką". Keletą nemalonių žodžių J.Bulkai galėtų pasakyti ir Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas. Jis net pasišovęs J.Bulką pagrobti ir atsivežti Lietuvon,

surengti jam čia "Niurnbergo procesą".

Ypatingajame archyve išlikęs 1949 metais KGB leitenantui Griciui (dar gyvas) adresuotas J. Bulkos raportas, kurie kaimiečiai gali turėti ginklų ir remti partizanus. J.Bulka nurodęs net keliolika pavardžių. Visi įtariamieji buvo suimti, tardomi.

Viena moteriškė, nepanorėjusi, kad būtų skelbiama jos pavardė (bijo keršto), pareiškė, kad dabartinis klebonas J.Bulka kadaise yra įsakęs NKVD kareiviams, sodyboje suėmusiems partizanus, nušauti ir tuo metu sodyboje buvusius mažamečius vaikus bei nėščią moterį - kad neliktų jokių liudininkų.

Kiti pasakoja, kad J.Bulka dažnai eidavęs per kaimus ir prašydavęs pinigais paremti partizanus, tapti aktyviais jų ryšininkais. Kurie tik sutikdavo pagelbėti, kitą dieną iš karto būdavo suimami. Po tokių akiplėšiškų J.Bulkos "žygių" kaimiečiai nustojo remti partizanus...

Visi, kurie tik susidūrė, J.Bulką vadina labai atgrasiu, nemalonių, klatingu žmogumi. Gal dėl savo atgrasumo jis ir turėjo tris pravardes? Žmonės jį pravardžiuodavo Kristumi, nes J.Bulka meldavosi dirbtinai, teatrališkai, su "paklonais" - kad visi matytų. Lietuviai jį pravardžiavo ir Astrastuoju, nes norėdamas suvaidinti, jog išeina partizanauti, paskleidė gandus, neva su broliu Antanu nuskendo Kirdeikių ežere. Skenduolių ieškoti buvo iškvieisti puikūs plaukikai Kudabos. Kad J.Bulka ir jo brolis Antanas nuskendo, išsidavė pati motina - visiems pasirodė įtartina, kodėl taip ramiai elgiasi motina, praradusi net du sūnus. Trečioji J.Bulkos pravardė - Medalikėlis. Jis garsėjo kaip aršus kovotojas už blaivybę. Vos tik pamatydavo, kad kas nors nešasi butelį degtinės, čia pat išplėšdavo iš rankų, sudaužydavo (sovietų laikais ėjusiam "Šeimos" žurnale galima rasti jo straipsnių, kuriuose propaguojamas blaivus gyvenimo būdas). O vietoj butelio iškilmingai, maivydamasis pakišdavo medalikėlį ir liepdavo nešioti iki mirties.

Kaip J.Bulka, savo rankas susitepęs 65 žmonių krauju, tapo klebonu, niekas gerai nežino.

(keliamoji 6 psl.)

Mūsų jubilatai

Stasei GAPŠEVIČIENEI - 80

*Aštuoniasdešimt kartų obelys žydėjo,
Aštuoniasdešimt kartų buvo vasarų karštų...*

Gimė Utenos r. Plipų k. Buvo partizanų ryšininkė. 1949 m. suimta, nuteista 10 m. Kalėjo Utenos, Lukiškių kalėjimuose, Intos ir Pečioros lageriuose. Išėjusi iš lagerio tremtyje išteko už politinio kalinio. 1959 m. pavasarį grįžo į Lietuvą, apsigyveno vyro tėviškėje - Mažeikiuose. Kol leido sveikata, aktyviai dalyvavo buvusių politinių kalinių ir tremtinių veikloje.

Mieloji Mama, Močiute, sveikiname gražaus Jubiliejaus proga, linkime laimės, ištvermės, stiprios sveikatos ir Dievo palaimos.

Sūnus, marti ir trys vaikai su šeimomis

Pranešimas apie juridinių asmenų reorganizavimą

Politinės partijos - Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (toliau - LPKTS), buveinė - Laisvės al. 39, Kaunas, juridinio asmens kodas 9072207, ir Tėvynės sąjunga (konservatoriai, krikščioniškieji demokratų, laisvės kovotojai) (toliau - TS), buveinė - Gedimino pr. 15, Vilnius, juridinio asmens kodas 9159721, - yra reorganizuojamos sujungimo būdu.

Po reorganizavimo pasibaigiantys juridiniai asmenys yra LPKTS ir TS. Toliau veiklą tęsia naujas juridinis asmuo (nauja jungtinė organizacija), kurio pavadinimas nustatomas ir įstatai patvirtinami steigiamajame (jungiamajame) suvažiavime. Pasibaigiančių juridinių asmenų teisės bei pareigos naujam juridiniam asmeniui, į kurį susivienija LPKTS ir TS, pereina nuo jo įsteigimo, bet ne anksčiau kaip 2003 m. gruodžio 25 d.

Įkūrus naują jungtinę organizaciją, visi buvę reorganizuojamų LPKTS ir TS nariai, jei steigiamojo (jungiamojo) suvažiavimo nustatyta forma nepareiškia prieštaravimo, tampa naujos jungtinės organizacijos nariais. Naujos jungtinės organizaci-

jos nariai gauna steigiamojo (jungiamojo) suvažiavimo patvirtintos formos nario pažymėjimus. Kreiptis dėl naujos jungtinės organizacijos nario pažymėjimų išdavimo nariai gali per steigiamojo (jungiamojo) suvažiavimo nutarimu nustatytą terminą. Teisę rinkti ir būti renkamiems į visų lygių naujos jungtinės organizacijos valdymo institucijas (išskyrus steigiamajame (jungiamajame) suvažiavime vykstančius rinkimus) turi tik tie nariai, kurie turi naujos jungtinės organizacijos nario pažymėjimą. Buvę LPKTS ir TS nariai, per steigiamojo (jungiamojo) suvažiavimo nutarimu nustatytą terminą nesikreipę dėl nario pažymėjimo išdavimo, nebelaikomi naujos jungtinės organizacijos nariais.

Minėtų juridinių asmenų registro tvarkytojas yra Teisingumo ministerija.

Su reorganizavimo sąlygomis galima susipažinti nuo 2003 m. rugsėjo mėn. 25 d. kiekvieną trečiadienį nuo 10 iki 12 val. (adresai: Kaunas, Laisvės al. 39; Vilnius, Gedimino pr. 15).

TS vardu pirmininkas
Andrius KUBILIUS
LPKTS vardu pirmininkas
Povilas JAKUČIONIS

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

jog "renkami asmenys gali būti apdovanojami tik rinkėjams pritarus".

Seimo priimtas įstatymas, kreipimosi autorių nuomone, "diskredituoja signatarų, kaip Tautos atstovų, vardą ir griaua valdžios autoritetą" bei nesiderina su Prezidento programa. Tačiau Prezidentas interviu spaudai anksčiau jau yra pareiškęs, jog signatarų nuopelnai valstybei turi būti įvertinti.

Seime minimos Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo metinės

Seime trečiadienį prasidėjo konferencija 15-osioms Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio (LPS) steigiamojo suvažiavimo metinėms paminėti. Šią vasarą jau buvo minimos Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio įkūrimo 15-osios metinės. Ši konferencija skirta būtent Steigiamojo suvažiavimo garbei.

Konferencijai sveikinimą perdavė šiuo metu Europos Parlamento posėdžiuose, Strasbūre, dalyvaujantis LPS Seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Profesorius pabrėžė, kad LPS steigiamasis suvažiavimas nurodė kelią į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, kuris buvo įgyvendintas 1990 metų kovo 11-ąją - priėmus Nepriklausomybės Atkūrimo Aktą Aukščiausiojoje Taryboje - Atkuriamajame Seime.

Iki to laiko Lietuva pusę amžiaus buvo inkorporuota į ją okupavusios SSRS sudėtį. 1988 metų spalio 22-23 dienomis surengtas LPS steigiamasis suvažiavimas deklaravo paramą tuometinio Sovietų sąjungos lyderio Michailo Gorbačiovo pradėtai persitvarkymo politikai, tačiau taip pat pareikalavo garantuoti Lietuvai valstybinį ir nacionalinį suverenitetą, ekonominį savarankiškumą, paragino surengti laisvus ir visuotinius rinkimus, panaikinti draudimus demonstracijoms, reabilituoti politinius kalinius, pasmerkę stalinizmą kaip "nusikaltimą žmonijai ir lietuvių tautai", deklaravo Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių lietuvių vienybę.

LPS suvažiavimas taip pat priėmė rezoliuciją dėl privilegijų ir nomenklatūros likvidavimo, kurioje, be kita ko, pareiškė, jog "renkami asmenys gali būti apdovanojami tik rinkėjams pritarus". LPS suvažiavime dalyvavo 1021 delegatas iš visos Lietuvos, atstovaujantys ne tik lietuviams, bet ir tautinėms mažumoms.

Suvažiavimas išrinko LPS Seimo tarybą. Į pirmąjį dešimtuką pagal gautų balsų skaičių įėjo Romualdas Ozolas, Kazimira Prunskienė, Vytautas Landsbergis, Bronius Genzelis, Sigitas Geda, Vitas Tomkus, Arvydas Juozaitis, Julius Juzeliūnas, Bronius Kuzmickas ir Vytautas Petkevičius.

Nors LPS steigiamasis suvažiavimas įvyko 1998 m. spalį, Sąjūdžio gimimo data laikoma tų pačių metų birželio 3-ioji, kai susibūrė LPS iniciatyvinė grupė. Seimas šiais metais nusprendė, jog birželio 3-ioji bus įtraukta į Atminčių dienų sąrašą ir minima kaip Sąjūdžio diena.

2004 metų biudžete – ir ES pinigai

Praėjusį antradienį Seimas po pateikimo pritarė 2004 m. biudžeto projektui, kuriame pirmą kartą įskaičiuotos ir Europos Sąjungos paramos lėšos. Numatoma, kad nacionalinis biudžetas 2004 m. gaus 13,322 mlrd. litų pajamų (20 proc. daugiau nei šiemet), o jo išlaidos sieks 15,239 mlrd. litų.

Finansų ministrė Dalia Grybauskaitė akcentavo, kad šis dokumentas apibendrins praėjusio dešimtmečio Lietuvos integracijos siekius. "Tai naujoviškos architektūros biudžetas, atspindintis Lietuvos duotus Europos Sąjungai įsipareigojimus ir garantijas. Tai ne buhalterinė apskaita, o siekių, galimybių ir iššūkių pusiausvyra", - kalbėjo D. Grybauskaitė.

Planuojama, kad kitamet valstybės biudžetas gaus 11,719 mlrd. litų (22,7 proc. daugiau) pajamų ir turės 13,636 mlrd. litų (25,5 proc. daugiau) išlaidų.

2004 metų biudžete numatyta 1,579 mlrd. litų ES paramos lėšų į Lietuvos biudžetą ir 440 mln. litų Lietuvos įmokų į ES biudžetą. 2005 m. Lietuva į ES biudžetą turės pervesti jau 700 mln. litų.

Prognozuojamas 2004 m. valstybės biudžeto deficitas - 1,917 mlrd. litų, arba 3,3 proc. numatomo kitų metų bendrojo vidaus produkto (BVP). Šiemet planuojamas valstybės biudžeto deficitas - 1,312 mlrd. litų, arba 2,4 proc. BVP.

Pasak D. Grybauskaitės, grynojo skolinimosi limitas kitamet bus 1,4 mlrd. litų, o iš viso numatoma pasiskolinti 4,3 mlrd. litų. Iš Stabilizavimo fondo numatoma pasiskolinti apie 500 mln. litų.

2004 m. biudžeto projekte daugiau kaip 200 mln. litų siūloma skirti biudžetinių įstaigų darbuotojų algoms

didinti - daugiau kaip 200 tūkst. žmonių nuo gegužės 1 d. per mėnesį gautų vidutiniškai 100 litų daugiau.

Siekiant paremti vaikus auginančias šeimas, kitų metų biudžete siūloma numatyti 36 mln. litų - už kiekvieną vaiką nuo 3 iki 6 metų būtų mokama 30 litų per mėnesį. Be to, mažas pajamas gaunančioms šeimoms numatoma papildoma parama - jai siūloma skirti 21 mln. litų.

Prognozuojama, kad 2004 m. gyventojai pasinaudos mokesčių lengvatomis, kurių vertė - apie 200 mln. litų. Vien dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme numatytų lengvatų biudžeto pajamos kitamet sumažės 103 mln. litų.

2004 m. siūloma labai padidinti paramą žemės ūkiui - iš valstybės biudžeto kartu su Europos Sąjungos parama numatoma skirti 1,416 mlrd. litų - 552 mln. litų (67,5 proc.) daugiau negu šiemet. D. Grybauskaitė akcentavo, kad ši suma kitamet gali būti ir nepanaudota, nes tiesioginės išmokos bus pradėtos mokėti tik 2004 m. pabaigoje ir baigtos 2005 m. balandžio pabaigoje.

ES Lietuvos žemės ūkiui skirs 25 proc. ES lygio tiesioginių išmokų sumos, tačiau realiai šiuos pinigus Lietuva gaus tik 2005 m. pradžioje. Dar 15 proc. Lietuva skirs iš kaimo rėmimo programos lėšų, o dar 15 proc. - iš valstybės biudžeto. Tačiau D. Grybauskaitė išreiškė abejonę, ar verta skolintomis lėšomis dar labiau remti žemdirbius. "Galutinis politinis sprendimas turės būti dar kartą aptartas su valdančiąja dauguma, galbūt ir pasitarus su žmonėmis - kur geriau nukreipti tuos 15 proc. arba jų dalį. Svarstant projektą Seime galutinis sprendimas turės būti padarytas", - sakė ministrė. Jos teigimu, 2004 m. biudžete tiesioginėms išmokoms numatoma skirti 290 mln. litų, tačiau realiai kitamet galima tikėtis gauti tik apie 50 proc. šios sumos, dar tiek pat - 2005 m. pradžioje.

Švietimui ir aukštajam mokslui siūloma skirti 1,245 mlrd. litų (10,1 proc. daugiau nei šiemet), sveikatos apsaugai - 793 mln. litų (10,1 proc. daugiau), socialinei apsaugai - 901 mln. litų (18,9 proc. daugiau), viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai - 1,196 mlrd. litų (79 proc. daugiau).

2004 m. siūloma nuvertėjusioms rublinėms santaupoms atkurti skirti 105 mln. litų, turtui kompensuoti - 61 mln. litų.

Pasak D. Grybauskaitės, kitamet, palyginti su 2003 m., valstybės investicijos į viešąją tvarką bus 79 proc. didesnės, o investicijos į aplinkosaugą išaugs 245 procentais.

Dr. Povilas JAKUČIONIS

Signatarai gaus rentas

Praėjusią savaitę Seimas ypatingos skubos tvarka priėmė Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų statuso įstatymą, kurį net 10 metų buvo delsiama priimti. Delsiama dėl neigiamos visuomenės reakcijos, dėl pačių signatarų nevienareikšmingumo ir dėl jų pačių požiūrio į privilegijas. Šį kartą Seimo dauguma nusprendė dvejočių mazgą nukirsti vienu smūgiu. Įstatymas buvo priimtas per vieną parą nuo jo pateikimo svarstyti. Daugelis Seimo narių nespėjo atsikvošėti: kam tokia skuba, lyg blogą darbą darant. Didelė dalis parlamentarų nespėjo įsigilinti į įstatymo projekto nuostatas, dėl to nedalyvavo balsavime. Įstatymas priimtas pustuštėje Seimo posėdžių salėje. Ar tai panašu į signatarų pagerbimą?

Projekto autoriai aiškina, kad Europos Sąjungos šalyse parlamentinės pensijos dydis siekia 70-80 proc. parlamentaro atlyginimo, kad tokie įstatymai seniai priimti Latvijoje ir Estijoje, kad 33 signatarai negauna jokio darbo (?). Tvirtinama, kad žemės sklypus signatarai ne veltui gavę, o pirkę nominalia kaina. Ten taip pat rašoma, kad 10 signatarų sunkiai serga, 51 gauna valstybinę 1-ojo laipsnio pensiją. Taigi tiek pat kaip ir buvę partizanai.

Įstatymas susideda iš 15 straipsnių. Pirmieji 5 straipsniai apibrėžia signataro statusą. Jie turės pažymėjimus ir ženklus, galės nekludomai lankytis visose valstybės ir savivaldybių įstaigose, reikšti nuomonę, teikti siūlymus. Signatarų klubo beveinė bus Seimo rūmuose. Nežinia, ar kas nutiks Signatarų namams Vilniuje, Pilies gatvėje.

Kiti 10 straipsnių nustato signatarų socialines garantijas. Signataro renta - 50 proc. Seimo nario pareigybinės algos (apie 2150 Lt per mėnesį grynais). Iš Seimo nario algos trečdalis išskaičiuojama mokesčiams. Be rentos, signatarai galės gauti socialinio draudimo pensiją ir atlygį už kūrybinę, mokslinę ir pedagoginę veiklą. Mirusio signataro sutuoktiniai, vaikai ir įvaikiai galės gauti signataro našlių ir našlaičių rentą, kurios dydį sudaro ketvirtadalis signataro rentos (550 Lt - kaip ir buvusio partizano valstybinė pensija). Signataras laidojamas, jo kapavietė tvarkoma valstybės lėšomis. Šis įstatymas įsigalios nuo 2004 m. sausio 1 d.

Skubant nespėta nuodugnai išnagrinėti visų įstatymo nuostatų ir galimų pasekmių. Jau dabar autoriai pripažįsta, kad įstatymą teks taisyti. Dauguma signatarų yra dar jauni, darbingi žmonės. Galėdamas gauti per mėnesį 2150 Lt rentą, ne vienas atsisakys darbo. Ir pretendenti rentai bus ne 30, kaip tvirtina N. Medvedevas, o gal 100. Įstatymas nenustato nei amžiaus, nei turto cenzo. Rentą galės gauti jauni ir turtingi žmonės, jei tik jie neturės draudžiamųjų pajamų.

Netyla telefonų skambučiai, gatvėje kas žingsnis stabdo buvę partizanai, Laisvės kovų dalyviai, politiniai kaliniai, tremtiniai, kiti žmonės. "Ką jūs ten darote?" - klausia. Pripažįsta, kad signatarai yra Lietuvai nusipelnę žmonės, kad jie labai rizikavo. Nors partizanai ne tik rizikavo, bet ir neteko šeimų, namų, sveikatos, laisvės. Po 15-20 metų jie buvo priversti vergauti konclageriuose. Partizanai savo krauju pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Tad kodėl signataro renta 4 kartus viršija partizano valstybinę pensiją (552 Lt) ir net 15 kartų - buvusio politinio kalinio ar tremtinio-nukentėjusiojo asmens pensiją (138 Lt)?

Ar lygiai taip pat kaip signatarai nerizikavo Parlamento apsaugos savanoriai, TV bokšto gynėjai, valstybės sienos saugotojai? Jie ne tik rizikavo, bet ir žuvo! Kodėl signataro našlitis gaus 500 Lt pensiją, o žuvusio partizano ar politinio kalinio sūnus ar dukra - kelis kartus mažiau?

Į visus šiuos klausimus valdančioji dauguma atsako trumpai: "Jūsų daug". O mes sakome: "Reikalaukite, kad Rusija atlygintų okupacijos žalą".

Laiminga tauta, turinti daug gynėjų. Ji per amžius nepražus. Ji ir partizanus, ir Nepriklausomybės Akto signatarus gimdo ir iškelia, o šie tik atlieka savo pareigą. Negalima vienus vertinti, o kitus pamiršti. Seimui pateikta keletas įstatymų projektų dėl pasipriešinimo dalyvių ir nuo okupantų nukentėjusių asmenų statuso ir jiems mokamų simbolinio dydžio pensijų pakeitimų ir papildymų. Tie projektai, deja, ramiai gulė Seimo stalčiuose. Seimo dauguma nesirengia jų svarstyti skubos tvarka. Vertėtų prisiminti ir bazinę valstybinę pensiją, kuri jau 10 metų išaldyta, nedidinama.

Pagerbtas Antano Kučingio atminimas

(atkelta iš 1 psl.)

Iki 1937 m., kai turėdamas majoro laipsnį buvo išleistas į atsargą, Antanas Kučingis sugebėjo kruopščiai suderinti tarnybą Lietuvos kariuomenėje ir kūrybinę operos solisto veiklą Valstybės teatre. Nuo 1944 m. dainavo ir Nacionaliniame operos ir baletu teatre. Per visą kūrybinės veiklos kelią sukūrė per 70 vaidmenų, jo kūrybai buvo būdinga raiški vaidyba, dramatiškumas, subtilus lietuvių liaudies dainų atlikimas. Su didžiausiu pasisekimu gastroliavo Paryžiuje, Maskvoje, Prahoje, Helsinkyje, Stokholme.

Prasidėjus sovietinei okupacijai, kaip daugelis to meto patriotiškai nusiteikusių Lietuvos inteligentų, Antanas Kučingis aktyviai įsitraukė į antisovietinę veiklą, dalyvavo 1941 m. birželio sukilime. Tad sovietinių represijų banga neaplenkė ir Kučingių šeimos – 1948 m. vasario 12 dieną savo namuose, Kaune, Aušros gatvėje, buvo areštuoti ir po kurio laiko išblaškyti po Sibiro platybes. Antanas Kučingis nuteistas ir išvežtas į Mordovijos lagerius. Dirbo pačius sunkiausius miško ruošos darbus. Tačiau ir gyvendamas nežmoniškai sunkiomis sąlygomis sugebėjo nepalūžti, išlikti stiprios dvasios, orus ir labai kuklus. Čia dar kartą atsiskleidė vienas iš svarbiausių jo asmenybės bruožų – kryptingumas: Antanas Kučingis nutarė tobulinti savo italų kalbos žinias – iš cemento maišų skiaučių pasigamino ir kaligrafiškai surašė italų-lietuvių kalbų žodyną. (Šis eksponatas saugomas M. ir K. Petrauskų lietuvių muzikos muziejuje.) Lageryje artimai bendravo su poetu Antanu Miškiniu. Kalėdamas Omsko lageryje parengė

kultūrinę programą ir subūręs bendraminčius pastatė ištraukas iš Š. Guano operos "Faustas".

1956 m. Antanas Kučingis grįžo į Lietuvą. Vėl dainavo Vilniaus operos ir baletu bei Kauno muzikiniame teatruose. Operos solisto Antano Kučingio talento gerbėjai su didžiausiu džiaugsmu skubėdavo į spektaklius, kuriuose dainuodavo galingasis bosas. Tačiau tuometinė sovietinė valdžia tinkamai nevertino profesionalaus, talentingo buvusio politinio kalinio ir netoleravo jo darbo teatruose. Antanas Kučingis mirė 1983 m. Palaidotas Kauno Romainių kapinėse. Talentingojo operos solisto nekrologas nebuvo išspausdintas tuometinėje spaudoje...

Tik Lietuvai atkūrus nepriklausomybę galima įvertinti, koks svarbus žymiojo operos solisto Antano Kučingio kūrybinės veiklos indėlis į Lietuvos kultūros istoriją.

Tą dieną Kauno įgulos karininkų ramovės salėje Lietuvos kariuomenės karininko, maestro Antano Kučingio garbei dainavo Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas Juozas Malikonis. Jis atliko keletą lietuvių liaudies dainų ir arijų iš operų, kurias anuomet dainavo talentingasis "boso karalius". Taip pat koncerte dalyvavo Punsko 1-ojo laipsnio muzikos mokyklos instrumentinės muzikos kvartetas (vadovė V. Kardovskaja) bei Veiverių Antano Kučingio muzikos mokyklos mokiniai ir mokytojai. Simboliška, kad koncerto pabaigoje fortepijonu skambino Antano Kučingio vaikaitė doc. Jūratė Šleinytė.

Dalia MACIUKEVIČIENĖ

Istorinės sukaktys

Spalio mėnesį patriotinės organizacijos sostinėje minėjo Rytų Lietuvos užgrobimo 83 metų ir Vilniaus grąžinimo Lietuvai 64 metų sukaktį. Po šv. Mišių Šv. Mikalojaus bažnyčioje Rusų kapinėse pagerbti Lietuvos kariuomenės kariai, kritę gindami savo šalies sostinę.

Taip pat buvo surengta konferencija, kurios metu istorikai apžvelgė Rytų Lietuvos užgrobimo padarinius ir dabarties aktualijas. Konferenciją pasveikino Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Seimo narys dr. P. Jakučionis ir pareiškė pagarbą žuvusiems Vilniaus gynėjams. Jis pasidžiaugė Vilnijos draugijos ir kitų patriotinių organizacijų pastangomis atgaivinti Vilniaus vadavimo sąjungos puoselėtą tradiciją kasmet minėti spalio 9-ąją - Vilniaus užgrobimo dieną, minėtą dar Nepriklausomąje Lietuvoje, o po Lenkijos ultimatumo Lietuvai uždraustą.

P. Jakučionis tarp organizatorių pasigedo Vilniaus savivaldybės ir apskrities atstovų. Jis apgailestavo, kad dabar valdžios institucijos nedrįsta viešai ir atvirai minėti Vilniaus užgrobimo dienos.

"Galėtume pamąstyti, kaip būtų susiklostęs Lietuvos valstybės ir tautos likimas, jei ne 1920-ųjų metų lenkų agresija. Gal gyventume kaip Danija ar Suomija ir nereiktų tik dabar stoti į NATO ir Europos Sąjungą?" – sakė P. Jakučionis.

Kitais metais minėjimo organizatoriai nutarė reikalauti valstybinės minėjimo programos, mat kaip tik sukaks 65 metai, kai Rytų Lietuva su sostine Vilniumi buvo sugrąžinta Lietuvai.

P. Jakučionis konferencijoje teigė, kad Lietuvos ir Baltijos rytinės pakrantės šalių istorija galėjo būti kitokia, jei Lenkija nebūtų sulaužiusi 1920 metų Suvalkų sutarties, o generolas Želigovskis nebūtų klasingai užgrobęs Vilniaus: "Jei Lietuvos ir Lenkijos santykiai būtų buvę geri, trys

Baltijos valstybės, Lenkija ir Suomija 1938–1941 metais galėjo veikti kartu. Gal tai būtų sulaukę didžiausius XX amžiaus piktadarius – SSRS ir nacistinę Vokietiją nuo grobikiškų užmačių. Gal kitokia būtų buvusi ir Molotovo-Ribentropo sutartis. Gal net nebūtų buvusios 1940 birželio 15 d. sovietų okupacijos. Gal kitokios būtų buvusios Jaltos ir Potsdamo sutartys."

Savo kalboje konferencijoje P. Jakučionis sakė, kad SSRS naudojosi Lietuvos ir Lenkijos nesutarimais, ar dė Baltijos šalių vienybę, darė įtaką jų užsienio politikai. Konferencijoje taip pat buvo nutarta prašyti, kad būtų papildyta Lietuvos okupacijų įvertinimo komisija prie LR Prezidento ir priimti Nukentėjusiųjų nuo 1920–1939 m. rytinės Lietuvos dalies okupacijos organizacijų ir asmenų įstatymą.

Konferencijoje didelis dėmesys buvo skirtas dabartinėms Vilniaus krašto problemoms.

"Istorikų pilietinis uždavinys būtų objektyviai, iš lietuvių tautos pozicijų, nušviesti XX amžiaus įvykius ir atspindėti juos pirmiausia mokyklų vadovėliuose. Vilniaus kraštas buvo sulenkintas per Bažnyčią ir mokyklas. Reikia atsukti šį ratą per tas pačias institucijas. Dabar visi svertai yra Lietuvos valdžios ir visuomeninių organizacijų rankose. O realybė kitokia. Lietuvos lenkų sąjunga per mokyklas ir Bažnyčią toliau lenkina Vilniaus kraštą, o Lietuvos valdininkai tik rankomis skėsčioja. Kur tai matyta, kad lenkiška Vilniaus savivaldybė lietuviškoms mokykloms skirtų 40 proc. lėšų mažiau nei lenkiškoms!" – sakė Seimo Švietimo ir mokslo komitetui priklausantis P. Jakučionis.

Jis manęs, kad Vyriausybė privalo padėti tiek Vilnijos, tiek Lietuvos etnografinių žemių lietuviškoms mokykloms: "Čia slypi ilgalaikiai tautos interesai, kurių, deja, daugelis politikų ir valdininkų nesupranta."

Ingrida VĖGELYTĖ

Įvykiai, komentarai

"Inauguracijos išskilmės"

Okupuotoje Čečenijoje įvyko dar vienas farsas po Kremliaus statybinio "prezidento rinkimų". Tai išrinkto, tiksliau – Maskvos paskirto Achmado Kadyrovo inauguracija. Iki pat paskutinės minutės buvo slepiama vieta, kur įvyks inauguracijos ceremonija – sugriautoje Čečenijos sostinėje Džochargaloje (Grozne) ar Gudermese. Išskilmėms buvo rengiamasi abiejuose miestuose. Taip buvo daroma bijant čečėnų laisvės kovotojų išpuolių. Pagaliau likus vos valandai iki ceremonijos pradžios "prezidentas" A. Kadyrovas kartu su kitu Maskvos statybinio "premjeru" A. Popovu atvyko į numatytą vietą Gudermese. Netgi Rusijos žiniasklaida pažymi, jog pasaulio musulmonai pripažįsta spalio 5 d. įvykusius Čečenijos "prezidento rinkimus".

Inauguracijos išskilmės aptemdė tai, kad išvakarėse į sunkią automobilio avariją pateko vyriausiasis "prezidento" A. Kadyrovo sūnus. Jis buvo specialiu lėktuvu išgabentas į Maskvą.

Labiausiai nustebino tai, jog duodamas priesaiką buvęs Čečenijos musulmonų muftijus neprisiekė šventąja musulmonų knyga Koranu. Sakydamas kalbą po inauguracijos A. Kadyrovas pažadėjo laikytis Rusijos Konstitucijos ir netrukus pasirašyti sutartį dėl Čečenijos ir

valdomojo federalinio centro kompetencijos. Ši sutartis taip pat jau seniai parašyta ir suredaguota Maskvoje, todėl tai bus tik dar viena komedija.

Aišku viena – apie jokią stabilizaciją Čečenijoje, bent jau per artimiausius metus, negali būti ir kalbos. Nors Kremlius nuolat trimituoja apie galutinę pergalę prieš čečėnų "banditus", okupacinė armija užpuldinėjama kiekvieną dieną. O vadinamosios vietinės administracijos atstovai išgyvena tik saugomi betoninių sienų, spygliuotų vielų užtvartų ir okupacinės armijos sargybų. Tačiau čečėnų kovotojai vis tiek randa būdų nubausti kolaborantus ir jie vienas po kito netenka galvų. Jau įvyko keli pasikėsinimai ir į paties "prezidento" A. Kadyrovo gyvybę, o čečėnų kovotojai paskyrė premiją už jo galvą.

Atsikratė...

Daugumos apžvalgininkų nuomone, spalio 21 d. vykęs balsavimas Seime dėl Vyriausiosios tarnybinės

etikos komisijos narių Vytauto Andriulio ir Algimanto Dziegoraičio paskyrimo antrajai kadencijai akivaizdžiai parodė, kad valdančioji neokomunistinė dauguma labai nepatenkinta šios komisijos pirmininku V. Andriuliu už jo principingumą nagrinėjant Seimo ir Vyriausybės narių nešvarius ir neskaidrius reikalus. Ypač tuo, jog komisija ėmė domėtis premjero ir jo žmonos finansiniais reikalais. Balsavime dėl paskyrimo V. Andriulio ir A. Dziegoraičio komisijos nariais antrajai kadencijai valdančioji dauguma net nedalyvavo. Iš likusiųjų už projektą balsavo 18, vienas buvo prieš ir 25 susilaikė.

Tėvynės sąjungos frakcijos seniūnas Andrius Kubilius tai pavadino skandalingiausiu šio Seimo balsavimu. Taigi valdančioji dauguma faktiškai paralyžiavo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos veiklą. Tai padaryta siekiant, kad prieš rinkimus nebūtų atskleisti pirmiausia premjero ir partijos pirmininko bei jo aplinkos savanaudiški veiksmai.

Jonas BALNIKAS

Ar sulauks teisingumo buvęs tremtinys Jasinskis po mirties?

(atkelta iš 1 psl.)

Nuomos sutartis nepanaikina nuosavybės

Minėtoje teismo nutartyje yra ir dar vienas jau prieštaringas teiginys: „Nuomos sutarties sudarymas nėra susijęs su nuosavybės praradimu ir negali daryti įtakos sprendimo įvykdymui“, kurio, deja, administraciniai teismai priimdami savo tolesnius ir galutinius jau neskundžiamus sprendimus visiškai nepaisė. O juk dėl šios Vyriausiojo administracinio teismo kolegijos nuostatos Jasinskis neatsisakė savo administraciniam teismui pateikto reikalavimo įpareigoti apskrities administraciją atkurti jų nuosavybės teises į apskrities išnuomotą UAB „Amata“ žemės sklypą. Tas reikalavimas buvo logiškas ir jau naujojo ne sovietinio Civilinio kodekso atžvilgiu. Šio kodekso 6.559 straipsnyje yra įtvirtinta, kad „kai dėl žemės savininko mirties arba kitu teisiniu pagrindu žemės nuosavybės teisė pereina kitam savininkui, (...), žemės nuomos sutartis galioja naujam žemės savininkui (...), jeigu sutartis buvo įstatymu nustatyta tvarka įregistruota viešajame registre“. Atkreiptinas dėmesys, kad naujojo kodekso nuostatos yra įtvirtintos ir specialiojo Nuosavybės teisių atkūrimo įstatymo 4 straipsnio 11 dalyje: „(...) žemė, kuri naudojama arba nuomojama fiziniams ir juridiniams asmenims (...) ir kuri pagal šio įstatymo 12 straipsnį nepriskirta valstybės išperkamai žemei, gražinama natūra šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Teisės ir pareigos pagal žemės nuomos sutartį pereina žemės savininkui, jeigu šalys nesusitaria kitaip.“

Teismams nebūdingas sveikas protas

Jasinskis žinodami, kad teismams dažnai nebūdingas sveikas protas, kad administraciniai teismai gali atmesti jų skundo reikalavimą, bijodami, kad neužstatytame tėvo turėtos žemės sklype gali būti pradėtos statybos, vadovaudamiesi tuo, kad administraciniai teismai atsisakė įpareigoti atsakovą panaikinti žemės sklypo nuomos sutartį, dėl ginčo žemės sklypo nuomos sutarties ir Nekilnojamojo turto registro panaikinimo bei įpareigojimo atkurti nuosavybės teises natūra su

2001 12 29 ieškiniu kartu kreipėsi ir į Panevėžio miesto apylinkės teismą. Siekiant ieškinį užtikrinti buvo paprašyta uždrausti Panevėžio miesto savivaldybei, Panevėžio apskrities viršininko administracijai atlikti veiksmus, kad UAB „Amata“ ginčo žemės nuomos 2001 05 25 sutartimi išnuomotame žemės sklype būtų derinami ir tvirtinami statinių projektai ir išduodami leidimai šiems statiniams statyti, o jeigu leidimai išduoti – jų vykdymą sustabdyti.

Ieškinyms teismo buvo priimtas ir atskira nutartimi uždrausta ginčo žemės sklype statyti bet kokius statinius.

Teisėjos B. Jonaitienės nutarimas

Po kelių teismo posėdžių Panevėžio apylinkės teismo teisėja B. Jonaitienė priėmė 2003 06 26 nutartį, kuria nutarė Jasinskų pareiškimą dėl įpareigojimo atkurti nuosavybės teises ir nekilnojamojo turto registro panaikinimo palikti nenagrinėtą, o byla dėl žemės sklypo nuomos sutarties ir kitų administracinių aktų panaikinimo sustabdyti iki byla bus išnagrinėta administraciniame teisme. Motyvai pritrenkiantys: Vyriausiojo administracinio teismo nustatyta, kad ieškovai nėra ginčo žemės savininkai, jie yra tik pretendentai atkurti nuosavybės teises ginčo žemėje, tačiau jų nuosavybės teisės kol kas nėra atkurtos ir negali būti pažeistos. Ir kol ieškovams nėra atkurtos nuosavybės teisės į ginčo žemę, negalima spręsti ginčo dėl žemės sutarties teisėtumo ir pagrįstumo. Taigi Vyriausiojo administracinio teismo motyvas be jokios analizės buvo nepagrįstai teisėjos panaudotas neadekvačioje situacijoje.

Administracinis teismas nusprendė reikalavimą atmesti

Taigi bendrosios kompetencijos teismas pradėjo laukti Jasinskų administracinės bylos baigties. Pažymėtina, kad administraciniame teisme Jasinskų reikalavimas įpareigoti apskrities viršininko administraciją nutraukti žemės nuomos sutartį ir atkurti jiems nuosavybės teises priklausė administracinių teismų kompetencijai. Tai, kad žemės nuomos sutartį esant reikalui gražinti žemę natūra galima nutraukti, yra įtvirtinta ir pačioje nuomos sutarty-

je. Tačiau teismas atsisakė priimti šį reikalavimą ir nurodė, kad dėl jos nutraukimo privalu kreiptis į apylinkės teismą. Kaip buvo minėta, Jasinskis tai ir padarė. Bet jie nutarė pasirinkti ir kitą problemos sprendimo būdą: administracinėje byloje paliko reikalavimą dėl nuosavybės teisės natūra atkūrimo į žemės sklypą, išnuomotą 99 metams. Išsprendus šį klausimą administracinėje byloje jie būtų atsiėmę ieškinį civilinėje byloje. Administracinis teismas vadovaudamasis principu: *jėga yra – proto nereikia*, Jasinskų reikalavimą atmėtė kaip nepagrįstą.

Ir vėl apylinkės teisme

Po sprendimo administracinėje byloje įsiteisėjimo buvo atnaujinta Jasinskų civilinė byla ir 2003 05 26 priimtas Panevėžio miesto apylinkės teismo teisėjos B. Jonaitienės sprendimas. Šiuo sprendimu Jasinskų ieškinyms buvo atmestas ir iš jų priteista 500 litų UAB „Amata“ naudai ir 14 litų pašto išlaidų valstybės naudai.

Minėtą teismo sprendimą Jasinskis apeliacine tvarka apskundė Panevėžio apygardos teismui. Jie įsitikinę, kad priimant sprendimą buvo pažeistos materialinės teisės normos ir jis yra nepagrįstas ir neteisėtas dėl žemiau nurodytų argumentų.

Jasinskų reikalavimų teisė neprapuolė

Teisėja B. Jonaitienė motyvuodama savo sprendimą nurodo, kad *ieškovų reikalavimas dalyje dėl įpareigojimo Panevėžio apskrities viršininko administracijos atkurti Jasinskams nuosavybės teises natūra į 0,1505 ha pločio žemės sklypą bei reikalavimas dėl nekilnojamojo turto registro panaikinimo šioje byloje Panevėžio miesto apylinkės teismo 2002 06 26 nutartimi buvo paliktas nenagrinėtas. Iš esmės šis reikalavimas išspręstas ir atmestas Panevėžio apygardos (ne Panevėžio apygardos, o Panevėžio apygardos administracinio – pastaba Jasinskų) teismo 2003 01 22 sprendimu civilinėje (ne civilinėje, o administracinėje – past. Jasinskų) byloje.*

Tačiau minėtų reikalavimų palikimas nenagrinėtų ar jų atmestas, skunde rašo Jasinskis, neturi įtakos nagrinė-

jamai bylai, nes jų teisės ir įstatymų ginamas interesas ir toliau išlieka pažeisti iki jiems įstatymais nustatyta tvarka bus atkurtos nuosavybės teisės. Tai, kad administracinis teismas atmėtė reikalavimą atkurti nuosavybės teises į ginčo sklypą natūra, dar nereiškia, kad tokia reikalavimo teisė prapuolė. Viskas priklauso nuo ginčijamos nuomos sutarties buvimo. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo 2002 11 07 nutartyje nutarė nepriimti mūsų skundo nutraukti 2001 05 25 žemės nuomos sutartį, sudarytą su UAB „Amata“, kadangi tokius ginčus sprendžia bendrosios paskirties teismai. Jeigu nuomos sutartis bus panaikinta, tai savivaldybės tarybai neliks formalios kliūtis patvirtinti ginčo žemės sklypo planą gražinimui, o apskrities viršininko administracijai atkurti mūsų nuosavybės teises į minėtą žemės sklypą natūra. Kas liečia ginčijamą Nekilnojamojo turto registrą, tai panaikinus nuomos sutartį prapuls juridinis pagrindas, kuriuo remiantis jis buvo sudarytas, ir bus panaikintas administracine tvarka.

Teisėja Jonaitienė apsirinka, nes bijo?

B. Jonaitienė administracinę bylą, nagrinėtą Panevėžio apygardos administraciniame teisme, neteisėtai įvardija kaip civilinę ir tuo remdamasi nepagrįstai ir neteisėtai byloje taiko normą, kad faktai, nustatyti įsiteisėjus teismo sprendimu vienoje civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami, nagrinėjant kitas civilines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys. Šioje normoje nėra nuostatos, kad faktus, nustatytus administracinėje byloje, negalima būtų iš naujo įrodinėti civilinėje byloje.

Taigi faktai, kad žemės sklypas, esantis Klaipėdos g. 69, 1992 02 24 Panevėžio miesto valdybos potvarkiu suteiktas UAB „Amata“ parduotuvės ir kontoros statybai, paruošta projektinė dokumentacija, 2001 05 25 sudaryta žemės nuomos sutartis, kad sklypas, nors realiai ir neužstatytas, tačiau nelaikytinas laisvu, nes teisiniai santykiai tarp jo naudotojų ir valstybės susiklostė dar iki pradedant nuosavybės teisių atkūrimą, nagrinėjant šią civilinę bylą nebuvo nustatinėjami ir įrodinėjami. Aki vaizdu, jog teisėja bijo šiuos

klausimus spręsti civiline tvarka.

Žemės nuomos sutartis nepažeidžia Jasinskų teisių?

Pirmos instancijos teismo motyvas, kad *ginčijami Panevėžio miesto valdybos 1992 02 24 potvarkis dalyje dėl sklypo suteikimo UAB „Amata“, Panevėžio apskrities viršininko 2001 05 07 įsakymas bei 2001 05 25 žemės nuomos sutartis nepažeidžia ieškovų nuosavybės teises ir įstatymų saugomų interesų, nes, kaip jau buvo nurodyta teismų priimtose nutartyse, ieškovai nėra ginčo žemės savininkai, o tik pretendentai atkurti nuosavybės teises ginčo žemėje – todėl kol nuosavybės teisės nėra atkurtos, jos negali būti ir pažeistos*, nėra pagrįstas, nes prieštarauja daugybei teisės aktų, Konstitucinio Teismo nutarimams ir Aukščiausiojo Teismo formuojamai vienuolai teismų praktikai taikant įstatymus.

Kas yra Jasinskų žemės savininkas?

Pirmiausia pasiaiškinkime, kas yra ginčo žemės savininkas. Ar toks savininkas, kuriam priklausytų ginčo žemės nuosavybės teise, išvis yra?

Jeigu kalbėsime apie Jasinskus, tai Nuosavybės teisių atkūrimo įstatymas nurodo, kad LR piliečių prieš okupaciją įgytos nuosavybės teisės nepanaikintos ir turi tęstinumą, kad savininkas – asmuo, kurio nekilnojamas turtas pagal TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas ir kuriam pagal šį įstatymą atkuriamos nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamojo turto. Atsakovas, Panevėžio apskrities viršininko administracija, yra pripažinusi, kad Jasinskai turi teisę atkurti nuosavybės teisę į visą turėtą žemę. Todėl remiantis atkūrimo įstatymo nuostata, kad prieš okupaciją įgytos nuosavybės teisės nepanaikintos ir turi tęstinumą, Jasinskis faktiškai yra ginčo žemės savininkai, nors jų nuosavybės teisės ir nėra įregistruotos Nekilnojamojo turto registre.

Remiantis įstatymais galima įrodyti, kad ir valstybei ginčo žemė nepriklauso nuosavybės teise, nors ji ginčo žemės sklypą ir yra įregistravusi Nekilnojamojo turto registre.

(B.d.)

Algimantas SUSNYS

Taip lėmė likimas

*Tęsinys.
Pradžia Nr. 41*

Atsiguliau ant lovos ir nusisukau į sieną. Vėliau sužinojau, kad tai buvo joks saugumietis, o garsus disidentas Antanas Terleckas, kuris visada negailėjo aštrių žodžių.

Taiigi apsigyvenau "naujame bute". Visą laiką dega elektros lemputė, esi šeriamas per tokį langelį, prieš langą – pilka tvora ir retkarčiais matyti praeinančiųjų kojos, girdėti iš konservatorijos sklindantys muzikos garsai. Tardyti veda kasdien, byla juda į priekį, daiktinių įrodymų daugiau nei pakanaka. Tardytojas, čekistas nuo 1940 m., suvedinėja galus. Dabar suprantu, kad tai buvo geras savojo darbo specialistas. Jis lietuviškai beveik nemokėjo, protokolus rašė rusų kalba, smurto, išskyrus psichologinį, nenaudojo, bet apgaulės buvo daug.

Nuosprendis

Į tardymus kviečia vis rečiau. Byla baigta – 8 tomai. Duoda susipažinti, nuveda į kabinetą. Praneša, jog teismas – liepos 28 d. Esame vežami į Aukščiausiąjį Teismą. Proga visiems susitikti. Bandom atsisakyti advokatų paslaugų naiviai tikėdamiesi, kad tuo atveju nedalyvaus prokuroras. Deja, buvo ir vieni, ir kiti. Advokatai – žydų tautybės. Teismo metu buvo sunku suvokti, kas daugiau kaltina – ar prokuroras, ar advokatai. Teismas buvo uždaras, nes mus norėta apsaugoti nuo "tarybinės liaudies rūstybės", juk mes, "ne-naudėliai", prieš ją veikėm. Teismas truko 4 dienas. Nuosprendis: A.Krasauskui – 10 m., man – 8 m., N.Gaškaičiai ir P.Plumpai – po 7 m., Kučinskui ir Bičiūnui – po 5 m., Putrimaitei – 3 m., Skeivelui – 2 m. Po teismo nuvežė į saugumą, o po kelių dienų perkėlė į Lukiškių kalėjimą. Matyt, nebuvo laisvų kamerų, nes patalpino rūsiuose, beveik prieš mirtininkų kameras. Naktimis – durų trankymas, šauksmai ir keikimai. Pasi-vaikščioti leisdavo į aukštą aptvarą, užvertus galvą matyti saulę, dangus ir sargybiniai – kaip "angelai sargai". Taip gyvenome visi kartu gal porą savaitių. Staiga komanda: su daiktais į etapą! Taiigi priglaus "motina Rusija".

Etapu

Senas kalėjimas Oršoje, labai apleistas ir perpildytas. Į mūsų kamerą atvedė tris latviukus iš Liepojos, maždaug

mūsų amžiaus. Jų nusikaltimai panašūs. Net lengviau "dūšiai", jog ir kiti kaip mes. Žodžiu, draugiški ir geranoriški vyrukai, vėliau lageriuose teko susitikti.

Toliau Maskva. Stotyje sukišami į kalėjimo mašiną su užrašais ant šonų "Chleb" (duona), kad niekas nesuprastų, ką veža. Velnioniškas karštis, nei sėdėti, nei stovėti. Beveik visą dieną mašina stovėjo. Ir štai garsioji "Raudonoji Presnia". Didžiulė kamera, pilnutėlė nuteistųjų. Tautybės įvairiausios – estai, lietuviai, latviai, ukrainiečiai, kaukazičiai ir t.t. Dauguma – jauni žmonės. Kiek daug bendraminčių! Jaučiamės kaip "devintame danguje".

Vėl etapas. Trumpam – Gorkio kalėjimas, po to išlaidino Potmoje. Čia išbūname porą savaitių karantine. Į kamerą patenku su ukrainiečiu Sevčenka, kuris rašo eiles, jau 10 m. kalėjęs ir vėl nuteistas. Jis turi pasislėpęs pinigų, sugundome jais prižiūrėtoją ir jis atneša mums pomidorų, duonos. Aliuminiame dubenėlyje išsiverdam arbatos. Žodžiu, tikra tautų draugystės puota!

Pasirodo, patekome į Mordoviją. Ten daug miškų ir pelkių ir savo plotu ji gana didelė. Nuo Potmos apie 80 km eina geležinkelio atšaka, abipus jos – vien lageriai. Pirmuosius lagerius statė ir juose apsigyveno Pirmojo pasaulinio karo belaisviai. Vėliau kalinami ir savi, ir svetimi.

Lageryje

Po visų komisijų ir amnestijų kaliniai išrūšiuojami, politiniai – atskiruose lageriuose. Po lagerius skirsto taip, kad bendrabiliai nepakliūtų kartu, tačiau man pasiseka: patenku į 11-ąjį lagerį, o su manimi – Bičiūnas ir Skeivelas. Kučinskas ir Plumpa patenka į 7-ąjį lagerį.

Atveda prie vartų būri žmonių. Pirmieji klausimai: kas, iš kur. Visi ieško savo tautiečių. Iš didžiosios zonos buvome perkelti į mažąją zoną. Daug lietuvių – net per 200. Tai sudarė maždaug apie 10 proc. visų kalinių. Supažindina su bendra tvarka, skirsto į brigadas, pagal kurias būsim varomi į darbą. Simbolinė medicininė komisija. Darbo zonos atstovai pagal poreikius renkasi sau tinkamus. Patenku į brigadą, kuri dirbs lentpjūvėje trimis

(B.d.)

Kunigas, kuriam atliko "išpažintį" Seimo nariai ("keturi komunarai")

(atkelta iš 2 psl.)

Manoma, kad į kunigus jis išventintas apie 1987 metus Lenkijoje - ar tik ne Seinuose. Senieji kirdeikiškiai prisimena, kad J.Bulka norėjęs klebonauti jų parapijoje, bet jie "žudiką šakėmis paviję".

Atgimimo metais, kad nekiltų nereikalingo triukšmo, savo sėbrą KGB vadovybė nusiuntė į Baltarusiją. Baltarusijoje greičiausiai niekas nežino, kad jų klebonas - žudikas, myriop pasiuntęs ne tik keliasdešimt partizanų, bet ir mažamečių, tikrai niekuo nenusikaltusių vaikų, nėščių moterų. Baltarusiai apie J.Bulkos praeitį nieko nežino, todėl jį gerbia, noriai eina išpažinties. Ar nevertėtų vis dėlto informuoti Vitebsko srities gyventojus, jų valdžią, kad ir pačiam klebonui J.Bulkai ne pro šalį būtų atlikti išpažintį?

Gintaras VISOCKAS
Iš "Valstiečių laikraščio"

Visiškai slaptai
Egz. Nr. 1

Pažyma

Duota Bulkai Juozui, Vinco, gim. 1926 m. Ripaičių k., Švenčionėlių r., Lietuvos LTSR, lietuviui, TSRS piliečiui, kilusiam iš vidutinių valstiečių; išsilavinimas 7 klasės, neteistas, gyvena Vilniaus m.

BULKA nuo 1944 metų priklausė nacionalistiniams pogrindžiu, paskui buvo banditų ryšininku, o nuo 1946-1947 m. su savo tikru broliu Antanu BULKA laikė Sakalo bandos bunkerį. Turėjo slapyvardį Laimutis.

Nuo 1947 metų Bulka tapo vienu svarbiausių Vytauto apygardos štabo ryšininkų; per jį buvo palaikomi ryšiai su Tigro ir Lokio rinktinių štabais ir su Erškėčio bei Romelio bandomis.

Beruošiant ginkluotą nacionalistinį pogrindį, buvo išaiškinti Bulkos ryšiai su bandomis ir 1948 metų spalio mėnesį jis buvo slapta suimtas, demaskuotas ir užverbutas.

Grižęs namo Bulka prisipažino savo broliui Antanui, irgi banditų ryšininkui, ir šio įkalbėtas inscenizavo, kad nuskendo ežere, o iš tikrųjų perėjo į nelegalią padėtį ir įstojo į bandą. Bulka turėjo slapyvardžius Svajūnas ir Skrajūnas.

1949 m. pradžioje J.Bul-

ka buvo paskirtas Vytauto apygardos Lokio rinktinės banditinio rajono viršininku, o jo brolis Antanas šio rajono štabo viršininku, slapyvardis - Dainius.

Banditinio štabo vadeivų nurodymu Bulka ir jo brolis vadovavo nacpogrindžiui ir bandoms buvusiam Saldukiškio valsčiuje, Švenčionių apskrityje, sudarė platų "OS" organizacijų ir ryšininkų tinklą, su kitais banditais užverbavo į bandas apie 100 žmonių.

Vadovaudamas bandai Bulka kartu toliau savo rankose laikė pagrindines apygardos štabo ryšių linijas su pavaldžiomis Lokio bei Tigro rinktinėmis ir iš dalies su Liūto rinktine, o paskui buvo paskirtas vadinamuoju apygardos štabo ryšių įgaliotiniu.

Bulkos dalyvavimas teroristiniuose aktuose nenustatytas.

1951 metų kovo 19 dieną per čekistinę-karinę operaciją Bulka buvo suimtas, o jo brolis su kitais penkiais banditais nušautas.

Operacijos vietoje patekęs į nelaisvę Bulka sutiko parodyti jam žinomą bunkerį, todėl tą pačią dieną buvo likviduoti 4 banditai, tarp jų - Šiaurės Rytų srities ir Vytauto apygardos štabo nariai: Pakštas Vytautas, slapyvardžiu Vaidotas, ir Trinkūnas Jurgis, slapyvardžiu Dagys.

Per tolesnę apklausą Bulka davė atvirus parodymus apie savo nusikalstamą veiklą, pasakė visas jam žinomas banditų slapstymosi vietas, jų ryšius, rezervistus ir rėmėjus.

Pasinaudojant Bulkos duomenimis, patikrinus juos per kitą agentūrą, 1951 metų kovo-balandžio mėnesiais Utenos ir Molėtų rajonuose buvo surengta keletas čekistinių-karinių operacijų, kurių metu buvo likviduota 15 banditų, o 3 paimti gyvi.

Atsižvelgiant į tai, kad Bulka turi daug ryšių su banditais, buvo imtasi priemonių, kad jo ryšiai su mūsų organais liktų paslaptėje, kad būtų galima panaudoti bandų ieškojimui ir likvidavimui.

1951 metų balandžio mėnesį Bulka pradėtas naudoti agentų-smogikų grupėse užmegzti ryšius su banditais. Vykdamas šias priemones, Bulka užmezgė ryšius su Liubarito ir Vėžio bandomis, kurios 1951 metų balandžio 10 ir 14 dienomis buvo sunaikintos: nukauta 10 banditų, tarp jų

vado pavaduotojas Vaičėnas, slapyvardžiu Liubertas.

Per operaciją likviduojant Vėžio bandą Bulka buvo sužeistas į koją ir ilgą laiką gydėsi. Toliau 1951 metais Bulkai dirbant su organais su jo pagalba ir jam dalyvaujant buvo paimti ir gyvi likviduoti dar 5 banditai, išaiškinta daugybė banditinių ryšių, daugiau kaip 20 suimta, paimta ginklų, spausdinimo technikos ir banditų dokumentų.

1951 metų spalio mėnesį Bulka į savo bunkerį sušaukė 7 banditus, tarp jų ir apygardos ir srities vadą Kalytį (dokumente užrašyta "Kmitisa"), slapyvardžiu Siaubas, ir jo pavaduotoją Kemeklį, slapyvardžiu Rokas. Bet ne dėl Bulkos kaltės 5 banditams pavyko pasprukti, vienas buvo nušautas, o antras - suimtas.

Pabėgę banditai paleido gandus apie Bulkos ryšius su mūsų organais. Priimtų priemonių dėka Bulkos autoritetas jo aplinkoje buvo atkurtas. (Banditai, pabėgę iš bunkerio, 1951 m. gruodžio mėnesį buvo likviduoti.)

1952 metų gegužės mėnesį Bulka pasiūkė Tigro rinktinės ryšininkę ir per ją išsiuntė bandos vadeivai Sekliui laišką, norėdamas su juo susitikti.

1952 metų birželio mėnesį Bulka su grupe agentų-smogikų buvo išmestas Ignalinos rajone kaip "Vytauto apygardos štabo narys", nusiųstas atlikti Tigro rinktinėje organizacinio darbo. Bulka, naudodamas to nesuprantančius ryšininkus, sėkmingai susisiekė su Seklio banda. Banda buvo likviduota: užmušti 2 banditai, o vienas - paimtas gyvas.

Tokiu būdu, Bulkos duomenimis, dažniausiai jam pačiam dalyvaujant per jo bendradarbiavimo su mūsų organais laiką nukauta 36 banditai, o paimta 8. Tarp nukautųjų - 3 banditų srities štabo nariai ir keletas kitų banditų vadeivų.

1954 metų sausio mėnesį prieš Švenčionėlių rajono gyventojus buvo inscenizuota Bulkos legalizacija.

Valstybės saugumo komiteto prie Lietuvos TSR Ministrų tarybos pirmininkas pulkininkas K.Liaudis
1955 metų kovo 9 d.

Pažyma atsiųsta Broniaus Zabulio, atkurtos Vytauto apygardos partizanų vado

Po 45 metų...

Atvykęs į tradicinį Ariogaloje rengiamą kasmetinį sąskrydį, šiemet sutikau likimo draugą Edvardą Varnonį. Žiūrime vienas į kitą ir negalime patikėti, kad abu dar gyvi, abu džiaugiamės gyvenimu. Vėl apsikabinome po 45 m., pradėjom kalbėti. Praslinko mintyse Kolyms lageryje praleisti metai. Aš jam padėkojau už pasiaukojimą, nuoširdumą, gerumą ir jautrumą: sunkiai susirgęs lageryje, išsekęs tik Edvardo padedamas išsikapsčiau. Jis man atiduodavo pusę savo duonos davinio, nors tos duonos jam pačiam trūkdavo. Kaip ir jaunystėje, taip ir dabar jis tos padėkos nenorėjo

girdėti. "Tai mūsų pareiga padėti vienas kitam", – sakė jis. Su Edvardu susipažinau 1949 m. Lukiškių kalėjime. Jis mokėjo Morzės abėcėlę, tad lengvai susikalbėjo su kitose kameroose kalinamais, nors už tai buvo baudžiamas. Daug politinių kalinių buvo iškilios asmenybės, išsimokslinę, garbingi žmonės. Jie buvo jautrūs, kultūringi, laiku ir vietoje tardavo pamokomą žodį. Dabar galiu tik padėkoti tiems žmonėms, nes daug ko išmokė, patarė. Apie tai kalbėjomės ir su Edvardu Varnoniu. Koks prasmingas man buvo šis susitikimas!

Andrius TAURONIS

1956-1957 m. tragiški Kauno įvykiai per Vėlines

Vyresnės kartos kauniškiai dar gerai mena 1956 ir 1957 m. lapkričio pradžios įvykius Kauno miesto centrinėje kapinėse, buv. Lenino pr. (dabar Vytauto pr.), kai Visų šventųjų dienos ir Vėlinių vakarais keli tūkstančiai miesto gyventojų tapo politinės manifestacijos dalyviais arba bent liudininkais. Studentai, darbininkai, moksleiviai iš kapinių išsiveržė į prospektą ir ėmė būriuotis. Pasigirdo šauksmai - laisvės, duonos! Netrukus pasirodžiusios didelės milicininkų ir automatais ginkluotų kariškių pajėgos ėmėsi priemonių išsklaidyti pavojingą minią. Dalis maištaujančių buvo sugriebti, sumušti ir nutempti į dengtas milicijos arba kariškių mašinas. Sulaikytųjų laukė liūdna ateitis. Jie buvo mušami, tardomi ir nu-teisti sėdėti parų... už chuliganizmą. Bet keisčiausia, kad visam gyvenimui buvo "sugadintos" jų biografijos - jie liko KGB paženklinėti. Šiems įvykiams turėjo įtakos 1956 m. vengrų tautos sukilimas.

Tad visus tragiškų Vėlinių įvykių Kauno dalyvius, liudininkus spalio 31 d. 17 val. kviečiame į susitikimą vakarą LPKTS būstinėje, Kaune, Laisvės al. 39 (II aukštas).

Iniciatyvinės grupės vardu šių įvykių dalyvis
Algimantas ŽIŽIŪNAS
(mob. (8-686) 34722)

Užjaučiame

Mirus buvusiam tremtiniui, ilgamečiui LPKTS tarybos nariui, Mandatų ir etikos komisijos pirmininkui **Povilui MEŠKAUSKUI** nuoširdžiai užjaučiame žmoną **Vandą** ir sūnų **Vincę** su šeima.
LPKTS taryba ir valdyba

Atsiliepkite

Norėčiau, kad atsilieptų kartu kalėjusieji su **Juozu VI-SOCKU**, gimusiu 1910 12 10 Vilkininkų k., Leipalingio valsč., Seinų aps. Jis buvo suimtas Klepočių miške 1944 m., kalintas Lazdijų, Marijampolės ir Vilniaus kalėjimuose. Apie tolesnį gyvenimą jokių žinių nėra.

Rašykite **Zigmantui Viosockui, Varnėnų k., Leipalingio apyl., Lazdijų r.**

Norėčiau, kad atsilieptų 1948 m. Krasnojarsko kr. Ingašo r., vėliau - Dolgimoto r. tremtinė **Janė NAJULYTĖ-ŠAPALIENĖ, Petro, g.** apie 1935-1937 m. Telšių r. Jos tėviškė tapo "Pavasario" kolūkiu. Grįžusi su motina ir vaikais dar dirbo šiame kolūkyje, šėrė arklius. Rašyti **Irenai Balsytei-Kaminskienei, Vytauto g. 3, K.Naumiestis, Šakių r.**

Gražintų ir gražintinų namų savininkų dėmesiu!

Spalio 30 d. 15 val. Kauno mst. savivaldybės Didžiojoje salėje, Laisvės al. 96, I a., kviečiami sugražintų ir gražintinų namų savininkai į susitikimą su Savivaldybės darbuotojais dėl nuomos sutarčių sudarymo ir kt.

NŽSSS pirm. M.VITKAUSKAS

Kviečiame

Spalio 25 d. Jonavos kultūros centre LPKTS Jonavos sk. choras "Viltis" paminės savo veiklos 15 metų sukaktį. **12 val. šv. Mišios Jonavos Šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčioje. 13 val. Jonavos krašto muziejuje parodos "Tremties kelias" atidarymas.** Į renginį su koncertine programa atvyks LPKTS Radviliškio, Kuršėnų, ir Ukmergės sk. chorai.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Vytas Šlapikas 1923-2003

Gimė Marijampolės r., Vadoklių k. Baigęs pradinę mokyklą, mokėsi Veiverių gimnazijoje. Pabėgęs iš sovietų kariuomenės slapstėsi. 1949 m. su tėvais ištremtas į Irkutsko sr. Į Lietuvą grįžo 1958 m., bet neturėdamas teisės gyventi Lietuvoje grįžo į Rusiją. Po kelerių metų grįžo į Lietuvą, prisiregistravo Garliavoje. Buvo aktyvus LPKTS Garliavos sk. narys.

Užjaučiame žmoną ir gimines.

LPKTS Garliavos skyrius

Aloyzas Kalašinskas 1922-2003

Gimė Pabartupio k., Veiverių valsč., Marijampolės aps. Baigęs Veiverių progimnaziją ir "Aušros" berniukų gimnaziją studijavo Kauno universitete, Technikos fakultete. Tarnavo Vietinės rinkt. atsargos batalione, Marijampolės karo mokykloje. 1944 m. rudenį būdamas 3-iojo kurso studentas įkūrė pagrindžio kovotojų būrį "Tėvynės aukuras", vėliau išaugusį į Geležinio Vilko kuopą. 1945 m. kuopa išduota. 1945 04 04 A. Kalašinskas suimtas, nugabentas į "Smerš" būstinę Garliavoje. Žiauriai kankinamas, laikomas šlapioje duobėje. 1945 06 15 Minsko karinis tribunolas nuteisė jį 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. Kalėjo Norilске. Lageryje pramoko užsienio kalbų. Dalyvavo kalinių sukilime. Kalėjo iki 1954 m., tremtyje - iki 1956 m. Į Lietuvą grįžo 1969 m. Dirbo Kauno gamybinių įmonių kombinata konstruktoriumi, vėliau - Konstravimo skyriaus viršininku.

Palaidotas Pažerų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame velionio sūnų ir seserį.

Algimantas Valaitis 1930-2003

Gimė Šakių r., Lukšių valsč., Steponkiškių k., ūkininko šeimoje. 1949 03 25 su tėvais, dviem broliais ir seserimi ištremtas į Irkutsko sr., Echirit Bulagatsko r. Į Lietuvą grįžo 1957 m., baigė Kauno politechnikumą. Apsigyveno pas močiutę, Lukšiuose.

Palaidotas Lukšių kapinėse.

Užjaučiame seserį Birutę ir visus artimuosius.

LPKTS Šakių skyrius

Vytautas Masalskas 1927-2003

Gimė ir augo Grauziečių k., Pašilės valsč., Ukmergės aps. Mokėsi Ukmergės gimnazijoje. 1945 m. suimtas Vytauto tėvas, jo likimas nežinomas. 1946 m. su motina, broliu ir seserimi ištremtas į Tabolsko r., Tiumenės sr. Nuo 1948 m. išsiųstas į Kemerovo sr., Kiseliova. Dirbo anglies kasyklose. 1952 m. vedė tremtinę, susilaukė dviejų sūnų. 1961 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Elektrėnų elektrinės statyboje, vėliau šaltkalviu. Buvo aktyvus Šaulių sąjungos narys.

Palaidotas Elektrėnų miesto kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Elektrėnų skyrius

Petras Tūra 1919-2003

Gimė Biržų aps. Einorių k. Persikėlus gyventi į Salamiestį, Bakšėnų k., buvo Šaulių sąjungos narys. 1941 m. dalyvavo sukilime. 1949 m. rugsėjo mėn. areštavo Kaune. Kalėjo Karagandos lageryje. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno Kaune.

Palaidotas Petrašiūnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikus ir artimuosius.

LPKS Kauno skyrius

